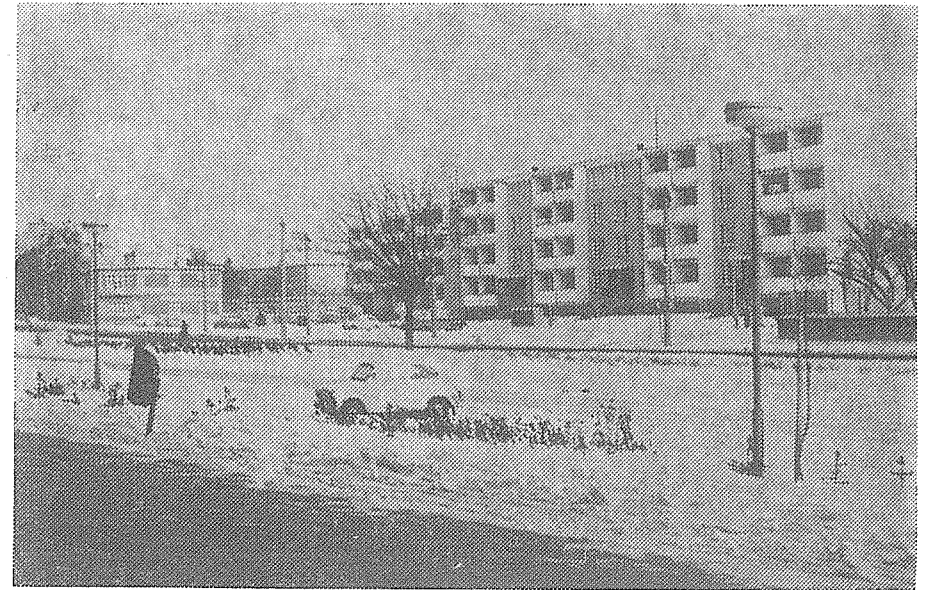

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Tř. 1. máje na fotografii J. Černého

Ročník XXV.

LEDEN 1983

Soudružky a soudruzi, vážení občané!

Před několika dny skončil rok 1982, ve kterém jsme i v našem městě důstojně přivítali 65. výročí VŘSR a 60 let vzniku Sovětského svazu, záštity míru, pokroku a našich životních jistot.

Správným zaměřením veškeré politickovýchovné, řídicí a organizační práce městských orgánů, účinnou masovou politickou činností stranických organizací, společenských organizací NF a občanských výborů byla na počest těchto pro nás všechny, významných výročí rozvíjena pracovní a společenská aktivita pracujících a občanů, což se také projevilo úspěšným splněním celoměstského závazku na 123,95 proc. s vytvořením hodnoty díla 7407 tis. Kčs a odpracováním 312 tisíc brigádnických hodin ve prospěch zvelebení a rozvoje životního prostředí města a jeho místních částí.

Zájem občanů se také projevil v jejich aktivní účasti na veřejných stranických schůzích i na všech rozhodujících celoměstských politickovýchovných a kulturně společenských akcích.

Využíváme proto této příležitosti a děkujeme všem občanům, kteří svou účastí přispěli k rozvoji hospodářského a sociálního rozvoje a k postupnému uskutečňování úkolů, vytyčených volebním programem NF.

V letošním jubilejním roce — 35. výročí Vítězného února nás čekají náročné, avšak reálné úkoly a na jejich důsledné splnění budeme orientovat všechny síly a prostředky, zvyšovat efektivnost a kvalitu veškeré naší práce.

Všichni jsme si však dobře vědomi toho, že pro další rozvoj naší socialistické společnosti potřebujeme především mír a proto budeme nadále plně podporovat mírovou iniciativu zahraniční politiky KSSS, která zejména v současném období stále více nabývá na aktuálnosti.

Budeme dále rozvíjet pracovní a společenskou aktivitu pracujících a občanů, důsledně uskutečňovat zvýšenou pravomoc ale i odpovědnost poslanců a orgánů městského národního výboru, ale také zvyšovat účast podniků a všech organizací s cílem ještě lépe uspokojovat zájmy a potřeby občanů a důslednou realizací úkolů, vyplývajících ze 6. plenárního zasedání ÚV KSČ zkvalitňovat jejich životní podmínky.

Předseda MěstNV
Vítězslav H o n s v. r.

Předseda MěstV KSČ a NF
Václav D o h n a l v. r.

Hlavní úkoly

Městského národního výboru v Hranicích na rok 1983

Současná výstavba socialistické společnosti klade velké nároky na všechny orgány a organizace a tedy i na národní výbory vyšší nároky — cíle, které jsou politicky, ekonomicky i společensky mimořádně aktuální, neboť se dotýkají každodenního života našich občanů.

Pro jejich splnění je nezbytné dále rozvíjet funkce, postavení a společenskou úlohu národních výborů, zejména však účinnost veškeré jejich práce při řešení rozhodujících otázek hospodářského a sociálního rozvoje.

To je zahrnuto v usnesení a závěrečích XVI. sjezdu KSČ a dále konkretizováno v úkolech vyplývajících ze 6. plenárního zasedání ÚV KSČ k práci NV z dubna 1982.

Městský národní výbor rozpracoval výše uvedené usnesení na podmínky města a jeho místních částí a tyto jsou zahrnuty v „Harmonogramu věcného a časového postupu“ schváleno na říjnovém plenárním zasedání a úkoly z toho vyplývající jsou také v obsahových a časových plánech práce orgánů na rok 1983 a další období.

Jejich postupné a důsledné uskutečňování v životě a rozvoji města a jeho místních částí vyžaduje:

— v celém systému práce orgánů městského národního výboru dále prohlubovat a rozvíjet vedoucí úlohu KSČ a ve smyslu obsahu volebního programu NF uspokojovat stále rostoucí hmotné a kulturní potřeby občanů

— cílevědomě rozvíjet politickovýchovnou práci a výchovu občanů v duchu socialistického vlastnictví, internacionální jednoty k zemím socialistického společenství, k prohloubení vědomí jistoty občanů, které přináší naše spojenectví a přátelství se Sovětským svazem a s ostatními socialistickými zeměmi

— účinnou politicko-organizační prací rozvinout všechny osvědčené formy masové politické práce a kulturně výchovné činnosti s cílem zvyšovat dále pracovní a společenskou angažovanost občanů za další rozvoj města a jeho místních částí

— zvyšovat postavení a úlohu volených orgánů městského národního výboru v celé jejich řídicí a organizační činnosti, prohlubovat spolupráci a součinnost orgánů s podniky a organizacemi NF prostřednictvím aktivů, zejména občanských výborů upevňovat spojení s občany

— vytvářet příznivé podmínky a poskytovat všestrannou pomoc poslancům pro plnění odpovědných úkolů, které těmto vyplývají z postavení a z rozšíření jejich zákonných práv jak pro činnost ve volebních obvodech, tak v odvětvových orgánech a na plenárních zasedáních MěstNV

— ve výkonu státní správy důsledně zabezpečovat organizační a mocenskou funkci, při plném respektování socialistické zákonnosti, práv občanů, ale i celospolečenských zájmů

— účelně a hospodárně využívat finančních a hmotných zdrojů při zabezpečování lepších podmínek k bydlení, v dopravě, ve službách, obchodě, v péči o zdraví, v kultuře a ve zlepšování životních podmínek v ostatních oblastech života občanů

— důsledně uskutečňovat rozšířenou pravomoc, ale také odpovědnost jednotlivých orgánů městského národního výboru, včetně uplatňování funkce společenské

kontroly, kontrolní činnosti volebních orgánů se přesvědčovat, jak se v životě občanů a města vůbec promítají přijatá a realizovaná usnesení orgánů městského národního výboru.

Splnění náročných úkolů bude vyžadovat iniciativní účast poslanců, všech orgánů a aktivů městského národního výboru, aktivní spolupráci s organizacemi NF a podniky, ale zejména pracovní a společenskou angažovanost občanů.

Doplňovací volby

do Městského národního výboru v Hranicích

V Hranicích se konaly ve smyslu zákona č. 54/71 Sb. o volbách v ČSR 19. listopadu 1982 ve dvou volebních obvodech doplňovací volby poslanců městského národního výboru.

Ve volebním obvodu č. 53 byl zvolen za poslance MěstNV Jaroslav Rychlý a ve volebním obvodu č. 88 Marie Hynčicová.

Pro oba kandidáty NF na poslance městského národního výboru bylo odevzdáno v doplňovacích volbách 100 proc. platných hlasů.

Nově zvolení poslanci městského národního výboru byli na prosincovém plenárním zasedání zvoleni za členy odvětvových komisí městského národního výboru v Hranicích.

AL

Čestné uznání ÚRO Jednotnému klubu pracujících v Hranicích

V úterý 7. prosince převzal v Přerově ředitel Jednotného klubu pracujících ROH soudruh Vítězslav Šprencel od předsednictva Okresní odborové rady Čestné uznání ÚRO „Za rozvoj socialistické výchovy.“

Toto ocenění bylo uděleno Jednotnému klubu pracujících ROH za dobré výsledky v politicko-výchovné a kulturně výchovné činnosti v druhé etapě soutěže v roce 1982.

OZNÁMENÍ

odboru ŠKZ a SZ MěstNV v Hranicích:

Zápis žáků do 1. tříd

základních škol v Hranicích

dětí narozených od 1. 9. 1976 do 31. 8. 1977 se provádí na ředitelstvích základních škol:

v pátek 28. ledna 1983 od 14.00 do 18.00 hodin

v sobotu 29. ledna 1983 od 8.00 do 12.00 hodin.

PhDr. Bohumír Indra

Stará a nová střelnice v Hranicích

Starší Hraničáci pamatují ještě obě zahradní restaurace třicátých let na konci městských sadů při silnici vedoucí na Zbrašov — „Starou střelnici“ Vlodkovu se skleněnou verandou, později zbořenou nad dnešními tenisovými kurty, a zahradní restauraci „Novou střelnici“, zvanou též „U Benešů“ v sousedním zadním domě čp. 422, v němž je dnes umístěna autoškola Svazarmu. Skutečně tu v zahradě za oběma domy byla téměř po sto let až do první světové války v provozu veřejná střelnice hranického střeleckého spolku, po jejímž zániku byly obě restaurace, zřízené při bývalé střelnici rozlišeny po vzniku republiky novými názvy Stará a Nová střelnice.

Rozlehlé pasekářské pozemky za dnešními městskými sady, pole, louky a zahrady koupil koncem 18. století hranický měšťan Ignác Tambour, majitel velko-měšťanského šenkovního domu čp. 79 ve městě, jehož syn, člen městského výboru a pozdější první představený města v letech 1833 až 1842 **František Tambour tu postavil zahradní dům čp. 404 s dvorem, kůlnou a stodolami a začal v domě šenkovat vlastní vína**, jež dovážel ze svých vinic na jižní Moravě v Blatnici. O právu šenku vína svedl vítěznou bitvu s hranickým vrchnostenským úřadem již jeho otec, neboť vrchnost měla podle privilegia města Hranic z r. 1629 tzv. vinný regál, tj. výhradní právo dovážet, šenkovat a prodávat víno ve městě Hranicích. Tambourovi bylo právo šenkovat vlastní vína ve vlastním domě na předměstí z vlastních vinic přiznáno krajským úřadem v Hranicích už v r. 1795. Aby zvýšil návštěvnost nově postaveného zahradního domu čp. 404 a odbytu vína **podal Tambour r. 1811 žádost Krajskému úřadu v Hranicích o povolení zřídit ve své zahradě za domem střelnici** pro poskytnutí zábavy střelby do terče o nedělích a svátcích, obvyklé tehdy v jiných městech, o kterou usilovali hlavně důstojníci zdejší vojenské posádky, úředníci Krajského úřadu i početní měšťané. **Vrchnostenský úřad v Hranicích**, který se musel k žádosti vyjádřit (Hranice byly poddanským městem bez vlastního magistrátu) však **žádost nedoporučil** s odůvodněním, že zřídí sám střelnici za bývalým Světlíkovým dvorem v Horní ulici. Se stavbou provizorní střelnice v Horní ulici bylo pak sice započato, dokončení řádné střelnice se však protažovalo, až ze stavby sešlo. **Tambour zřídil** proto na přání krajského hejtmana Gläsera **r. 1817 bez vyššího povolení střelnici za domem na své zahradě** a šenkoval návštěvníkům střelnice víno ve svém domě. Hospodářský vrchní Kučera proti Tambourovi nezakročil, ani později po odchodu Gläsera a nástupu nového krajského hejtmana Pilze. Až nový hospodářský vrchní hranického panství Bernard Stenzel, který si chtěl vysloužit ostruhy u knížete Dietrichštejna, hranické vrchnosti, zvýšením šenku a odbytu vrchnostenského vína a piva, **zakázal r. 1822 policejně Tambourovi úředně nepovolenou střelbu** v jeho zahradě, aby mu znemožnil šenk vína. Rozhodl se sám postavit střelnici na vrchnostenské půdě u lázní Teplic a tím zvýšit odbytu vrchnostenského piva, které tam bylo čepováno. Pivo z měšťanského pivovaru v Hranicích smělo být podle privilegia města z r. 1629 šenkováno jen ve městě a ve dvou hospodách na předměstí. Reakce zákazu střelby měla však zcela opačný výsledek, než Stenzel předpokládal. Ihned po zákazu požádal hranický měšťan, vojenský hejtman ve výslužbě a předseda střelců Jan Rotter spolu s dalšími měšťany vrchnostenský úřad o odvolání zákazu, a když neuspěl podal stížnost guberniu v Brně prostřednictvím Krajského úřadu v Hranicích pro rušení střelby a nepřátelské chování vrchního Stenzla z nenávisti proti Tambourovi, s nímž i s městem byl ve sporu o zřízení magistrátu v Hranicích.

Rotterovi se skutečně podařilo už v r. 1822 s podporou krajského hejtmana Pilze **prosadit povolení zařízení veřejné střelnice v Hranicích na pozemku Tambourově**. Hraničtí dostali 11. května 1823 **privilegium na veřejnou měšťanskou střelnici** a 20. května bylo konáno první veřejné střelení. Moravské gubernium potvrdilo zřízení veřejné střelnice s podmínkou, že se v Hranicích neuttoví samostatná uniformovaná střelecká společnost, jaké byly ve velkých královských městech v Čechách i na Moravě. Kníže Dietrichštejn dodatečně vytkl vrchnímu Stenzlovi stále vedení války s Krajským úřadem v Hranicích ke škodě vrchnosti i jeho nešikovnosti ve snaze zvýšit odbytu vrchnostenského vína zákazem střelby, jehož měl docílit spíše kontrolou a znemožněním dovozu cizího vína Tambourovi.

R. 1824 utvořený měšťanský střelecký spolek v Hranicích (první hranický spolek) zůstal sice pod dohledem a dozorem hranického vrchnostenského úřadu, volil si však vlastní představené a inspektora střelby. Pravidelná **střelba z pušek do terče s výhrami** byla pak provozována na Tambourově střelnici vždy o nedělích a svátcích od jara do podzimu. Byl **sepsán střelecký řád** o 32 bodech, který se dochoval, stanovil pravidla střelby, jež byl 15. ledna 1825 podepsán krajským hejtnanem, vrchnostenským správcem Stenzlem, městským farářem, představenými města a střeleckého spolku, důstojníky městské posádky a některými komisaři Krajského úřadu v Hranicích. Spolek měl při vzniku 53 činných členů. Tambour přistavěl pak k budově několik předsíní, **zřídil tu taneční sál** pro střelecké zábavy a pro okrášení **vyсадil od mostu až ke své zahradě alej stromů**.

V r. 1848 byla sice činnost střeleckého spolku zastavena, ale už r. 1855 opět obnovena a spolek dostal **nová statuta**. Kromě obvyklých střelb o nedělích a svátcích s peněžními výhrami bylo zavedeno též **každoroční konání královské střelby** pro domácí i cizí střelce, trvajících týden, s věcnými a peněžními výhrami. Spolek byl konstituován jako čistě měšťanský spolek, jehož členové nesměli používat žádné vnější označení (uniformu, prapor, odznaky). Po smrti Františka Tamboura r. 1847 převzal objekty čp. 404 se střelnici a budovou nově postavené střelnice čp. 422 jeho syn Ignác Tambour, který **provedl r. 1860 rozsáhlé přestavby obou budov, úpravu střelecké dráhy, postavil tu kuželnu a rozšířil zahradu při střelnici**. Budova střelnice a sál restaurace byly vyzdobeny malovanými střeleckými terči, jež věnovali králové střelby a někteří jiní střelci. V budově střelnice byly pak konány každoročně **střelecké bály** s hudbou dvou kapel, jež byly velkou společenskou událostí města. Po smrti syna prvního majitele střelnice Ignáce Tamboura r. 1868 stal se majitelem střelnice měšťan Josef Dvořák, r. 1880 patřila střelnice měšťanu Josefu Blaschkovi. **Roku 1881 z návštěvy vojenských ústavů v Hranicích navštívil střelnici císař František Josef I.** a podepsal se do pamětní knihy střeleckého spolku, která se dochovala. Jsou v ní zapsáni členové spolku od r. 1825 s datem vstupu, úmrtí nebo výstupu, každoročně vítězové královské střelby — král, pravý a levý maršál — v r. 1885 zapsán též inventář střelnice. Úřední řeč spolku byla německá, od jazykových nařízení byly však zápisy v knize vedeny vedle sebe německy a česky. V r. 1898 měl spolek 3 čestné členy a 54 činných. Po vítězství Čechů v obecních volbách r. **1903 byl spolek přeměněn na spolek český**, protože většina členů byla české národnosti. Zápisy byly pak vedeny česky a německy. **Němečtí členové spolku se starostou dr. Plachkym vystoupili ze spolku většinou již v devadesátých letech**. V roce 1909 měl spolek 2 členy čestné a 31 členů činných, skoro výlučně již české národnosti. Byli mezi nimi také starosta města dr. Šromota, továrník Ant. Kunz, stavitel Jonáš, akad. malíř a fotograf Ferd. Helsner aj. Po vypuknutí první světové války **se spolek rozpadl a zanikl**.

Poněvadž na nové střelnici čp. 422 se stále více scházela česká společnost, hlavně členové Besedy Jurik, až **Beseda Jurik budovu s restaurací r. 1895 koupila** (říkalo se jí pak „Česká střelnice“) **koupil německý starosta města JUDr. Fridrich Plachky** od Blaschkeho zahradní dům Staré střelnice čp. 404, přestavěl jej v nájemní dům, přistavěl pro hranickou německou společnost sousední letní restau-

rači, kterou pak s celým objektem pojmenoval jako „Fridrichshof“. Majitelkou hostinské koncese tu byla jeho manželka B. Plachká, hostinec byl však pronajímán německým nájemcům, podobně jako hostinec Střelnice byl pronajímán českým nájemcům. Roku 1902 prodala Beseda Jurik Českou střelnici pro dluhy Občanské záložně, od níž ji koupil r. 1907 řekmistr Beneš a zřídil tu zahradní restauraci „U Benešů“. Starou střelnici čp. 404 i s restaurací, která dostala později čp. 770, koupil r. 1922 Antonín Vlodek, který měl koncesi na letní restauraci od května do září a nazval ji „Starou střelnici“, protože budova patřila k bývalé staré střelnici a také větší část zaniklé střelnice ležela na zahradě jeho pozemku. Restaurace „U Benešů“ pak užívala název „Nová střelnice“. Obě zanikly ještě před okupací. Vlastní objekty střelnice v zahradě za domy čp. 404, 770 a 422 chátraly ještě dlouho po zániku střeleckého spolku, až vedení vodárny zařízením střelnice odstranilo a upravilo terén na sad a zahradu.

Prameny:

Pamětní kniha střeleckého spolku v Hranicích 1825—1909, OA Přerov, prac. Potštát.

Velkostatek Hranice, sign. 177, SOA Opava, prac. Janovice u Rýmařova.

Tradiční beseda v Městské knihovně v Hranicích

Ve středu 8. prosince 1982 se sešly pracovnice Městské knihovny v Hranicích se svými čtenáři na každoroční Tradiční besedě s dlouholetými čtenáři. Letos na setkání dostalo malou knižní pozornost 15 čtenářů a čtenářek, kteří v roce 1962 přišli poprvé do knihovny a navštěvují ji nepřetržitě již 20 let.

Jsou to: Bezděková Libuše, Capil Jaroslav, Černocká Naďa, Frantová Ludmila, Hýblová Františka, Jahodová Marie, Jesenský Václav, Pausová Marie, Talášková Marie, Tománková Dagmar, Šrom Alois, Viatrová Štěpánka, Vymětalová Marie, Výška Jiří, Vaňková Jarmila.

Setkání se zúčastnili také někteří čtenáři, kteří nepřetržitě chodí do knihovny dokonce více než 30 let. Patří mezi ně Bezděk Antonín, Coufal Stanislav, Dobiášová Milada, Fraisová Ludmila st., Gogela Jan, Jašková Marie, Málková Zdeňka, Macháňová Růžena, Pavlicová Emílie, Polišínská Jiřina, Nepalová Věra, Ryšánek Jindřich, Ryšánek Ferdinand, Rottrová Marie, Vaněrková Jana, Uher Jiří, Zerbsová Anna, Vejmolová Anna, Zaborcová Vlasta.

V tento den byla slavena ještě jedna událost — 10 let od zahájení prvního setkání věrných čtenářů a první setkání v přestěhované knihovně do nově adaptované budovy pod horní podloubí.

Součástí programu byla beseda o nové knize Františka Šity: Záhada božské Somy. Čtenáři se v ní dozvěděli mnoho zajímavého, ale i pro nás nepochopitelného o Indii.

Setkání zakončila s. Jesenská vzpomínáním na činnost knihovny a kulturní dění v Hranicích v roce 1962, kdy se vyhodnocení stali čtenáři knihovny.

Touto cestou by chtěl kolektiv knihovny dlouholetým i ostatním čtenářům popřát hodně štěstí a úspěchů v pracovním i rodinném životě a těší se na častou návštěvu knihovny v roce 1983.

J. F.

SLOVA KOLEM NÁS

Ano, jsou slova kolem nás, obklopují nás jako vzduch, který dýcháme, a jako ten vzduch si je mnohdy stejně tak málo uvědomujeme (pokud nám ovšem někdy nescházejí) a vůbec málokdy se zamýšlíme nad tím, co vlastně znamenají, užíváme jich automaticky podle toho, co chceme sdělit. A tak se může stát, že někdy bereme slova na lehkou váhu, nejdeme daleko pro slovo.

Jindy naopak vážíme každé slovo, jsme skoupi na slovo, popřípadě chytáme za ono pověstné slovíčko. Je dobré stojíme-li vždy ve svém slově, ale někdy je to těžké. To když se na nás obracíme známi, abychom za ně ztratili slovo. Je to snadné, máme-li někde hlavní slovo nebo můžeme-li mít k tomu poslední slovo. Nemáme-li možnost dostat se ke slovu, pak raději nic neslibujeme, aby si nikdo o nás nemyslel, že nám nestojí za dobré slovo.

Vidíme, že co „slovo“, to jiný význam. Slovníky spisovného jazyka českého jich rozlišují devět, od toho prvního, který v nás vyvolává vzpomínky na školní léta: „Slovo je skupina hlásek, která tvoří v jazyce ustálený a ve větě přemístitelný celek mající zřejmý význam věcný i mluvnický,“ až po ono často slychané třeba v rozhlase: „Hudbu složil Jiří Šlitr, slova Jiří Suchý,“ kdy výraz „slova“ znamená vlastně text písně. Na závěr třeba říct, že své předky však výraz „slovo“ nemá ani v řeckém logos, ani latinském verbum, nýbrž ve slovech slavný, sláva, slouti. Původně totiž znamenalo dobrou pověst, proslulost, slávu, vyprávění, výklad, jak je tomu dodnes u jeho nejbližší podoby slouti a jak to vyplývá i ze srovnání s východními jazyky a řečtinou, v nichž má výraz slovo odpovídající podoby s významem slavný a sláva.

-fh-

Zemřelí občané z Hranic a integrovaných částí v měsíci listopadu:

Fratišek Frais, Velká 4, nar. 1. 7. 1901
Sylvestr Grätz, Olšovec 34, nar. 18. 12. 1898
Zdenka Neubergerová, Zborovská 1312, nar. 24. 5. 1936
František Vítek, Drahotuše, Nábřežní 294, nar. 16. 4. 1912
Marie Napalová, Hromůvka 1521, nar. 11. 5. 1913
Ludmila Richterová, Šmeralova 1672, nar. 10. 10. 1937
Marie Tomečková, Sov. armády 244, nar. 8. 5. 1908
Fratišek Třetina, kpt. Jaroše 1368, 19. 1. 1928
Ludmila Melounková, Drahotuše, Hranická 61, nar. 5. 9. 1911
Leopold Jestřebský, Zborovská 178, nar. 14. 9. 1905
František Unar, Sov. armády 241, nar. 28. 4. 1912
Ludvík Klívar, Vrchlického 932, nar. 21. 8. 1899
Marie Dragounová, Galašova 999, nar. 24. 5. 1903
Adolf Paus, Hromůvka 1519, nar. 1. 6. 1901
Ludmila Olborthová, Drahotuše, Svatoplukova 265, * 10. 5. 1906
Jan Hapala, Teplice 21, nar. 17. 6. 1902
Milada Zavadilová, Struhlovsko 1213, nar. 20. 9. 1930
Vlasta Benešová, Mostní 224, nar. 20. 4. 1921
Fratišek Vavrečka, Slavíč 95, 21. 4. 1915

Čest a věčná paměť všem zemřelým spoluobčanům!

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI V HRANICÍCH A BLÍZKÉM OKOLÍ

Propast

Hranická propast je nejhlubším krasovým útvarem na území ČSSR a tvoří ji 69,5 hluboký otevřený jícen jehož dno je zatopeno vodou jezírka s doposud zjištěnou hloubkou 260 m (Travěnek, 1981). Jezírko propasti je současně nejhlubším jezerem ČSSR a Střední Evropy vůbec (předpokládá se, že naměřená hloubka jezírka není dosud definitivní). Prozatím stanovená hloubka Hranické propasti je tedy 329,5 metru.

Nejstarší dochovaná písemná zpráva o propasti je v „Knize o vodách hojitelůných neb teplecích moravských“ z r. 1580, jejímž autorem je Tomáš Jordán z Klauzenburku, lékař zemský v Markrabství moravském. Lázně Teplice spolu s propastí jsou vyznačeny i na Komenského mapě Moravy, vydané v r. 1627 v Amsterodamu.

Přístup k propasti je možný po stezce začínající u železniční zastávky Teplice-lázně a končící poblíž autocampu Svazarmu v Hranicích, či opačným směrem.

Jícen propasti leží na plošinatém ostrovním krasovém hřbetě Hůrká (stát. přírodní rezervace), východně příkopového prolomu Moravské brány ve výši asi 315 m n. m. Má tvar obdélníku, jehož osa SZ—JV měří 104 m a osa SV—JZ asi 35 m. Na třech stranách omezuí propast svislé až převislé stěny, po jihovýchodním svahu o sklonu přibližně 40° lze sestoupit k hladině jezírka na dně propasti.

Hladina jezírka má přibližný tvar kosočtverce. Osa JV—SZ měří 36 m, osa k ní kolmá 18 m. Průměrná výška hladiny je 245 m n. m. a může se měnit v rozmezí více než jeden metr v obou směrech návazně na výšku hladiny řeky Bečvy. Jezírko s největší pravděpodobností komunikuje s Bečvou někde v krasovém území u Černotína, odkud se voda do propasti dostává některou z puklin na konci tzv. Jihozápadní chodby. Přímé hydraulické ovlivnění podzemní vody Bečvou bylo dokázáno při zkoumání hydrogeologických poměrů v jezírku v r. 1963. Jarní maximum vody v propasti bylo měřeno zhruba za čtrnáct dnů za naměřeným maximum vody v Bečvě.

Voda v jezírku je silně obohacena rozpuštěným kyslíkem uhličitým vystupujícím ze značných hloubek. Kyslíček uhličitý chemicky reaguje s uhličitánem vápenatým a vodou a vzniká hydrouhličitán vápenatý $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$. Klesne-li parciální tlak CO_2 , který závisí na hloubce a atmosférickém tlaku, nastává opačná reakce, kdy se $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ rozloží na H_2O , CO_2 a CaCO_3 , který se vysráží v podobě kalu, který snižuje viditelnost ve vodě až na 0,5 m a ztěžuje průzkumné práce potápěčů — jeskynářů.

Od r. 1963 provádějí průzkum Hranické propasti nejdříve krátce ostravští a pak olomoučtí sportovní potápěči, kteří pod vedením prom. pedagoga Jiřího Pogody dosáhli značných průzkumných výsledků a to zvláště v posledních letech. Odbornou garancí nad výzkumem Hranické propasti převzala katedra geografie Univerzity Palackého v Olomouci pod vedením RNDr. Vladimíra Panoše, CSC., jehož zásluhou vydalo ministerstvo kultury výnos o uzavření Hranické propasti pro jakékoliv potápění kromě výzkumů speleopotápěčské skupiny „Hranický kras“ z Olomouce.

Speleopotápěčská skupina „Hranický kras“ objevila v Hranické propasti nové prostory a pravděpodobně počátek celého jeskynního systému vyzdobeného často krápníky. 2. května 1981 vytvořila dvojice ing. L. Benýšek a F. Travěnek 110 m hluboký ponor s pomocí heliovzduchové dýchačí směsi — trimixu. Při průzkumu jezírka tragicky zahynul dne 8. srpna 1981 člen speleopotápěčské skupiny Antonín Ševčík a od tohoto data se v dalším průzkumu propasti nepokračuje.

Ing. Vladimír Foltánek

Programy JKP

Úterý 11. 1.
sál LŠU
19.30

6. abonentní koncert V. cyklu KPH

PRAŽŠTÍ ŽESTOVÍ SÓLISTÉ

Miroslav Kejmar	—	křídlovka
Zdeněk Šedivý	—	trubka
Stanislav Suchánek	—	lesní roh
Zdeněk Pulec	—	trombón
Ludvík Bortl	—	bastrombón
Václav Heza	—	tuba

Program:

Henry Purcell: Trumpet Tune
Gesualdo Carlo di Venosa: Responsoria
Josef Matěj: Pocta Leoši Janáčkovi
Valerius Otto: Renesanční tance
Anthony Holborne: Courante
Samule Scheidt: Galliard Battaglia
George Gerschwin: Porga and Bess (suite)

V průběhu koncertu beseda s hudebním skladatelem zasloužilým umělcem Josefem Matějem.

Pátek 14. 1.
sokolovna
20.00

III. REPREZENTAČNÍ PLES JKP

Hrají soubory JKP —
smyčcový orchestr řízený s. A. Kujalem,
taneční orchestr řízený s. J. Jiříčkem,
taneční orchestr „Reciprocus“ řízený s. K. Konečným
dechový orchestr „Pobečvanka“ řízený s. A. Kujalem
náladový orchestr „Beta“ řízený s. J. Bagarem

V programu vystoupí kroužek společenského tance vedený manž. Tumpachovými.

Čtvrtek 20. 1.
sál JKP
18.30

Přednáška pro mládež

KRIMINALITA A PROBLÉMY DOSPÍVAJÍCÍ MLÁDEŽE

Hovoří JUDr. J. Chmelař, okresní prokuátor.

Neděle 23. 1.
sál JKP
15.00

ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO MLÁDEŽ

Taneční diskotéku uvádí Radko Černocký.
V programu vystupují hudební skupina JKP.

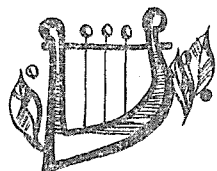
Středa 26. 1.
sál JKP
19.00

Koncertní program pro mládež
vystoupí rocková skupina **BRONZ**

Pavel Váně — zpěv, kytara
Karel Horký — klávesové nástroje, zpěv
Richard Lašek — bicí nástroje, zpěv

Část programu tvoří hudebně scénický pořad
„Zimní království“
na motivy pohádky H. Ch. Andersena Sněhová královna

Předprodej na všechny programy v kanceláři JKP, tel. 20741

Koncert Kruhu přátel hudby

Kruh, přátel hudby pokračuje ve svém abonentním cyklu koncertem dne 11. ledna 1983. Tentokrát se publiku představí komorní soubor PRAŽŠTÍ ŽESTOVÍ SOLISTÉ, který sdružuje naše přední umělce v oboru hry na žestové nástroje. Soubor vznikl v roce 1972 a v dnešním složení hraje od listopadu 1982.

Miroslav Kejmar	—	křídlovka
Zdeněk Šedivý	—	trubka
Stanislav Suchánek	—	lesní roh
Zdeněk Pulec	—	trombón
Ludvík Bortl	—	bastrombón
Václav Honza	—	tuba

Základem repertoáru tohoto souboru jsou skladby z období renesance a baroka. Vedle této hudby soubor nastudoval také díla našich zahraničních současných skladatelů, z nichž mnohá byla komponována přímo pro soubor [J. Dvořáček, J. Pauer, J. Matěj, I. Loudová, A. Parsch, D. C. Vačkář].

Program, který přednese soubor v Hranicích dne 11. 1. 1983 v sále lidové školy umění, je sestaven z děl těchto autorů:

Henryho Purcelli, Gesualdo Carlo di Venosa, Josefa Matěje, Valeria Otto, Anthony Holborne, Samule Scheidta, George Gerschwina.

Koncertní večer bude doplněn besedou s hudebním skladatelem **zasloužilým umělcem Josefem Matějem**.

Ke koncertu rockové skupiny BRONZ

Zakládajícím členem rockové skupiny BRONZ je **Pavel Váně**, který je již delší dobu stálíci naší hudební scény. Stál již několikrát u zrodu úspěšných skupin. Vzpomeňme alespoň legendární brněnské Progres Organization, bratislavské Collegium Musicum ... V roce 1977 spoluzakládá Progres 2. Je protagonistou první československé rockové Sci-Fi opery „Dialog s vesmírem“. Autorsky se podílí nejen na prvním audovizuálním koncertním programu u nás, ale i na mnoha gramodeskách a rozhlasových nahrávkách.

Z rozsáhlé diskografie připomeňme alespoň LP „Progres organization“, podle odborné kritiky nejlepší desku roku 1972, neměně úspěšné LP „Maugli“, či komplet LP a EP desky se zkrácenou verzí „Dialogu s vesmírem“. Začátkem roku 1981 opouští Progres 2, aby se věnoval realizaci svých dalších uměleckých plánů v novém muzikantském seskupení **souboru BRONZ**.

Soubor Bronz vystupuje v současné době s programem, v jehož první půli, pojaté jako typický rockový koncert, zazní kromě novinek i některé ze skladeb již dobře známých z desek, na koncertech však dosud neuvedených. Druhou polovinu programu skupiny Bronz tvoří **hudebně scénický pořad ZIMNÍ KRÁLOVSTVÍ**, který je inspirován pohádkou H. Ch. Andersena Sněhová královna. Je zajímavý textovým zpracováním, moderní hudbou a netradičním scénickým řešením.

BRONZ je slitina tří kovů, tři jsou i hudebníci, kteří tvoří tuto novou brněnskou skupinu. S **Karlem Horkým**, který v sobě slučuje vlastnosti klasicky vzdělaného hudebníka s moderním rockovým cítěním, se Pavel Váně již seznámil s novým působením ve skupině PROGRES 2.

Třetím prvkem této hudební slitiny je další ze snad nevyčerpatelné plzeňské líně rockových muzikantů — **Richard Lašek**. Je znám z vystoupení či gramodesek skupiny JAZZ Q, Marsyas, Folk T apod.

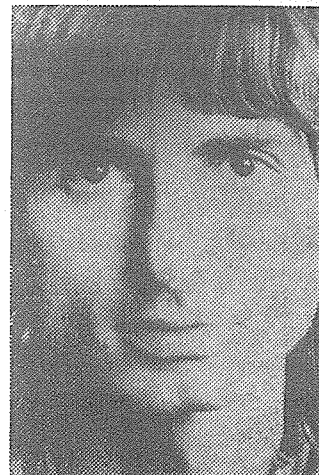
Vystoupení skupiny BRONZ bude jistě vítaným zpestřením koncertních večerů rockové hudby v našem městě.

Vyhodnocení nejlepších sportovců, sportovních kolektivů a pracovníků v tělovýchově za rok 1982 v Hranicích

Kategorie žactva:

1. **Rubáčková Dáša**, nar. 1968, členka LA, TJ Sigma, žákyně I. ZŠ Hranice držitelka I. výkonnostní třídy žactva, 60 m — 8,4, 600 m — 1:43,8, 1500 m — 5:14,5 v krajském přeboru, 600 m 1. místo v hale, 2. místo na dráze, na přeboru ČSR 5. místo štafeta 4×60 m, 10. místo 600 m, vítězka krajského kola běhu Ml. fronty.

2. **Petrová Hana**, nar. 1968, členka LA, TJ Sigma, studentka gymnázia Hranice, držitelka I. VT žactva, 60 m př. — 10,0, výška — 148 cm, okresní přebor 50 m př. v hale 1. výška v hale 1. místo, krajský přebor 50 m př. v hale 1., 60 m př. dráha 3. místo, přebor ČSR 5. místo 4×60 m, 7. místo 60 m př.

3. Dohnálek Josef, nar. 1968, člen fotbal. odd. TJ Sigma, nejlepší hráč žáků A, hrají I. A třídu.

4. Křížan Jiří — člen cyklist. oddílu TJ Sigma

5. Ščerbová Lenka — členka LA TJ Sigma, žačka III. ZŠ Hranice.

6. Moudrá Jana — oddíl LA TJ Sigma, ž. I. ZŠ

7. Ondruchová Jana — Svazarm, střelectví, žačka III. ZŠ Hranice.

Kategorie dorostu:

1. Ježová Yvonna, 16 let, studentka gymnázia, čs. státní reprezentantka, členka, ZO SSK Hranice, (a střediska vrcholového sportu ÚV Svazarmu Brno) mistryně Evropy ve sport. střelbě z Říma 1982, (jako členka vítězného čs. družstva), 6. místo v soutěži jednotlivců, bronz. medaile z mistrovství NDR ve vzduchových zbraních v kat. žen, stříbrná medaile z mistrovství ČSSR, přebornice CSR.

2. Palyzová Vladimíra, nar. 1967, členka LA TJ Sigma, studující SPŠ Hranice, disk — 41,28 m, koule — 11,22 m, oštěp — 37,80 m. I. VT dospělých, výběr, třída dorostu. Krajský přebor disk 1. místo, přebory ČSR 1. místo disk, 2. oštěp, 3. koule, přebory ČSSR 2. místo oštěp, 3. místo disk. Držitelka zlatého OZ.

3. Petřeková Iveta, nar. 1967, členka LA TJ Sigma, učnice SOU Sigma Hranice, držitelka výběr. třídy dorostu a I. VT dospělých, 100 m 12,6, 200 m — 25,6, 400 m — 59,2, kraj. přebor 200 m 1. místo, přebor ČSR 2. místo 400 m, 400 m 2. místo na přeborech ČSSR.

4. Navrátil Pavel, člen kanoistického odd. TJ Sigma Hranice.

5. Dvořák Petr, házená TJ Cementárna.

6. Polišenská Martina, členka LA TJ Sigma.

7. Hladíková Eva, členka LA TJ Sigma, SZŠ.

8. Němec Roman, kopaná TJ Sigma Hranice.

9. Frišová Zuzana, Svazarm, střelectví, SZŠ.

10. Siegl Petr, hráč družstva házené TJ Cementárna.

Kategorie dospělých:

1. Derych Ladislav, nar. 1952, člen fotbal. oddílu TJ Sigma Hranice, nejlepší hráč družstva mužů, kteří hrají divizi.

2. Jaroň Aleš, nar. 1960, člen LA TJ Sigma. II. VT dospělých, 5000 m — 15:11,9. Vítěz dvou kol krajského přeboru družstev I. třídy.

3. Novák Stanislav, nar. 1956, hráč družstva mužů házené TJ Cementárna, hráčích národní ligu. Nejlepší střelec družstva.

4. Janega Luboš, nar. 1962, hráč kopané VTJ Hranice.

5. Štípek Václav, nar. 1958, hráč házené TJ Cementárna Hranice.

6. Horák Jiří, kuželky TJ Sigma Hranice.

7. Skříček Pavel, stolní tenis TJ Sigma.

8. Píkna František, lehká atletika, TJ Sigma.

Kolektivy mládeže:

1. Družstvo dorostu házené Cementárna Hranice (3. místo v dorostenecké lize).

2. 6. D třída I. ZŠ Hranice, tř. 1. máje 15 (LA, 5. místo v ČSSR Zdatné děti 1982).

3. Družstvo dorostu fotbal. odd. TJ Sigma Hranice (postup do krajského přeboru).

Kolektiv dospělých:

1. Družstvo mužů A fotbalového oddílu TJ Sigma Hranice (D divize).

2. Družstvo mužů oddílu házené TJ Cementárna Hranice (9. místo v národní lize).

3. Družstvo mužů oddíl košíkové TJ Sigma Hranice (3. místo v kraj. přeboru).

Pracovníci v tělovýchově:

Bartoš Jar. — TJ Sigma

Bartoš Milan — TJ Sigma

Cvečka Miroslav — TJ Sokol Velká

Čihalová Jiřina — TJ Sokol Velká

Demiš Vladimír — TJ Sigma

Hercik František — TJ Cementárna

Hrabovský Jiří — I. ZŠ, TJ Sigma

Hradil Antonín — TJ Sigma

ing. Hudec Vlad. — TJ Sigma

Jurša Ivan — VTJ Hranice

Moudrý Emil — TJ Sigma

Plašil Miroslav — VTJ Hranice

Vaško Ladislav — TJ Cementárna

Vilímková Irena — TJ Sokol Velká

Komise pro mládež a tělovýchovu MěstNV Hranice

Životní jubilea občanů Hranic a integrovaných částí v měsíci lednu:

75 let:

Aloisie Tasová, Struhlovsko 1721

Růžena Paulerová, Švabinského 1076

Hermína Klivarová, Hřbitovní 272

Marie Březíková, Vrchlického 1209

JUDr. Jaroslav Fusek, Na Hrázi 1734

Zdena Kupcová, Sady Zd. Nejedlého 422

Václav Dragoun, kpt. Jaroše 1359

Marie Stahalíková, Bezručova 334

Františka Hošťálková, Gottwaldovo nám. 36

Alois Sedlák, Drahotuše, Hranická 243

Alois Granostajský, Velká 137

80 let:

Karel Blažek, Kramolišova 1057

Anežka Klivarová, Vrchlického 932

Vladimír Klouček, Hranická 257

Žofie Bezděková, Drahotuše, Lipnická 29

85 let:

Ludmila Machálková, Teplice č. 20

90 a více let:

Josefa Hlaváčová, Sov. armády 257 — 98 let

Jindřich Papež, Drahotuše, Dobrovského 528 — 90 let

Marie Radmilová, Janáčkova 734 — 92 let

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

-
- 1.—3. 1. PEVNOST
Maďarský film. Nevšední zábava pro turisty, která překročila hranice zákona. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 4.—6. 1. VŮNĚ ŽENY
Italský film. Příběh muže, pro něhož život přestal mít cenu. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 7.—10. 1. UTEČEME NA JIH
Film USA. Zloděj, který unikl šibenici, ale uvázl ve zlatých poutech lásky. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 11.—13. 1. TŘI TYGŘI PROTI TŘEM TYGRŮM
Italský povídkový film humorného ladění. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 14.—17. 1. JAK SVĚT PŘICHÁZÍ O BÁSNÍKY
Česká komedie o tom, že když je to poprvé, tak to není snadné. Film je mládeži nepřístupný.
-
- 18.—20. 1. ZPÍVEJ KOVBOJI
Parodie na westernová dobrodružství kovbojů, zabijáků a krásných žen. Film NDR, mládeži přístupný.
-
- 21.—24. 1. VELKÝ BAZAR
Francouzská filmová veselohra s populární skupinou Les Charlots. Film je mládeži přístupný.
-
- 25.—26. 1. PARTYZÁNSKÁ LETKA
Jugoslávský film. Vzrušující příběh mužů, kteří v boji ovládli jugoslávské nebe. Film je mládeži přístupný.
-
27. 1. POZOR NA NĚJ
Jen pro členy KPSF
Sovětský film. Tragikomické a dobrodružné příběhy hrdinů velké doby.
-
- 28.—30. 1. MÁM STRACH
Italský film. Drama policisty, který odhalil příliš vysokou hru svých nadřízených. Mládeži do 18 let nepřístupno.
-

-
- 1.—3. 2. PŘINUTÍM VÁS ŽÍT
Francouzský film. Drama lékaře, který hledal sílu k vyslovení tragické pravdy. Mládeži nepřístupno.
-

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI — každou sobotu v 15.00 hodin.

-
1. 1. PLAVČÍK A VRATKO
Slovenská pohádka o uhlířském synkovi, který se oženil s královskou dcerou.
-
8. 1. DOBRODRUŽSTVÍ S BLASIEM
Český barevný film.
-
15. 1. POTÍŽE S DOMINIKEM
Polský kreslený film. Veselé trampoty se slonem, který nečekaně vyrostl.
-
22. 1. OSKAR A ÚNOSCI
Španělský barevný film. Pohádka o chlapci, huse a čarovné skřínce.
-
29. 1. ZA TRNKOVÝM KEŘEM
Český film. Dobrodružství městského kluka v prostředí šumavské přírody.
-

PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ — každou neděli ve 14.30 hod.

-
2. 1. BLÍZKÁ SETKÁNÍ TŘETÍHO DRUHU
Americký film. Vzrušující příběh o setkání pozemšťanů s mimozemskou civilizací.
-
9. 1. MONSTRUM Z GALAXIE ARKANA
Česká komedie o tom, jak těžko se navazuje kontakt s mimozemskou civilizací.
-
16. 1. OSTROV DOKTORA MOREAUA
Film USA. Romantický horor podle novely H. G. Wellse.
-

23. 1. DOBRODRUŽSTVÍ ROBINSONA CRUSOE, NÁMOŘNÍKA
Z YORKU
Český loutkový film na motivy románu D. Defoea.

30. 1. ŠIMON A MATOUŠ JĚDOU NA RIVIÉRU
Italský film. Bláznivá komedie o dvou nevinných silácích a bandě podvodníků.

Pro školní družiny připravujeme:

- 5. 1. Příhody brouka Pytlíka
 - 12. 1. Cibuláček
 - 19. 1. Perníkový dědek
 - 26. 1. Pohádka o Sněhurce
-

Začátky představení jsou denně v 17.00 a v 19.30 hodin.

Změna programu vyhrazena.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod 11.

Cena 2,— Kčs